

Sisäasiainministeriö
Maahanmuutto-osasto
PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö SM077:00/2009

Keski-Suomen Ely-keskuksen lausunto hallituksen esityksestä laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta

Sisäasiainministeriö on pyytänyt kirjeellään 24.6.2010 Keski-Suomen Ely-keskukselta lausuntoa sisäasiainministeriön maahanmuutto-osastolla valmisteltuun hallituksen esitykseen laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta.

Lausunto:

13 § Vastaanottopalvelujen saajat

Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että oikeus vastaanottopalveluihin päättyy, kun kansainvälistä suojelua hakenut saa oleskeluluvan tai tilapäistä suojelua saava jatkuvan oleskeluluvan. Nämä oleskeluluvat saatuaan kyseiset ulkomaalaiset voisivat itsenäisesti hankkia asunnon ja asettua asumaan johonkin kuntaan. Keski-Suomen Ely-keskus esittää lain perusteluihin kirjattavaksi, että vastaanottokeskuksesta välitetään tieto itsenäisesti kuntaan muuttavasta henkilöstä siihen Ely-keskukseen, jonka alueella oleskeluluvan saaneen henkilön tuleva kotikunta sijaitsee (vrt. sisäasiainministeriön laatima *Valtakunnallinen pakolaisten kuntiin osoittamisen strategia 2010-2011*). Tieto varmistaa sen, että mahdollinen kuntakorvausprosessi käynnistetään ja kuntaan muuttavien määrät tilastoidaan oikea-aikaisesti.

16 § Ilman huoltajaa olevan alaikäisen majoitus

Lakiehdotuksen yleisperusteluissa todetaan, että tulevaisuudessa vastuu alaikäisten vastaanottopalveluiden järjestämisestä tulisi siirtää sosiaali- ja terveysministeriön alaisuuteen ja käytännön toiminta kuntien lastensuojeluviranomaisille. Kun alaikäisten vastaanoton organisoinnista vastaavat lastensuojelun asiantuntijatahot, varmistetaan nykytilannetta paremmin kansainvälistä suojelua hakevien lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen. Lisäksi muutoksella voisi olla vaikutusta kansainvälistä suojelua hakevien lasten ja nuorten perusopetukseen pääsemiseen.

Pykälässä säädettäisiin, että alaikäinen on mahdollista majoittaa myös muuhun majoituspaikkaan kuin ryhmäkotiin tai tukiasuntolaan. Keski-Suomen Ely-keskus esittää, että jos alaikäisen majoitus on järjestetty muuhun kuin ryhmäkotiin tai tukiasuntolaan, tulee sen vastaanottokeskuksen, jossa alaikäinen on kirjoilla, välittää tieto sille Ely-keskukselle, jonka alueelle ko. alaikäinen on majoitettu.

Esimerkiksi sijaishuoltomajoituksesta saatetaan hakeutua opiskelemaan alueen oppilaitoksiin, jolloin kunnan ja Ely-keskuksen on hyödyllistä tarpeeksi ajoissa varautua kuntapaikan järjestämiseen tai omatoimiseen muuttoon.

18 § Vastaanotto- ja käyttöraha

Voimassa olevan lain mukaan turvapaikanhakijalle voidaan myöntää toimeentulotukea. Lakiehdotuksessa toimeentulotuen muuttaminen vastaanotto- ja käyttörahaksi korostaa vastaanottoprosessin tilapäisyyttä kansainvälistä suojelua hakevan, tilapäistä suojelua saavan tai ihmiskaupan uhrin kohdalla. Toimeentulon ja huolenpidon varmistaminen myöntämällä vastaanotto- ja käyttörahaa vastaanottokeskuksessa asuvalle on asianmukaista erottaa kotikuntaperusteisesta toimeentulotuen maksamisesta.

25 § Työ- ja opintotoiminta

Pykälässä säädettäisiin, että vastaanottokeskus järjestäisi työ- ja opintotoimintaa kansainvälistä tai tilapäistä suojelua hakevalle tämän omatoimisuuden edistämiseksi. Vastaanottokeskuksen asukas allekirjoittaa henkilökohtaisen toimintaohjelman. Oppivelvollisuusiän ylittäneille opintotoiminta on yleensä suomen kielen opiskelua. Jos asukas ilman perusteltua syytä kieltäytyy opintotoiminnasta, voidaan vastaanotto- ja käyttörahaa vähentää enintään 20 prosenttia. Lakiehdotuksen yleisperusteluissa kerrotaan, että myös Ruotsissa vastaanottokeskuksissa asuvien taloudellista tukea voidaan pienentää, jos asukas kieltäytyy perusteettomasti esim. opintotoiminnasta. Ruotsissa on kuitenkin lisäksi suunnitteilla maksaa aktiviteettibonusta vastaanottokeskuksessa asuvalle, joka osallistuu järjestettyyn toimintaan. Jos Ruotsin mallilla pystytään lisäämään vastaanottokeskuksessa asuvien henkilöiden omatoimisuutta, saattaisi tällainen kannustusmenetelmä toimia myös suomalaisessa vastaanottokeskuksessa.

Lausunnosta lisätietoa antaa maahanmuuttoasiantuntija Sari Jokinen sari.jokinen@ely-keskus.fi
p. 050 395 27 44.

Kehittämispäällikkö

Sirpa Lehto

Maahanmuuttoasiantuntija

Sari Jokinen

JAKELU: Niemelä Juha S, Hiltunen Lauri